

# Παροιμίες και γνωμικά του...κώλου (κι όχι μόνο...)

## Κώλος

Τα μεταξωτά βρακιά θέλουν και επιδέξιους κώλους.



Όποιος πηδάει πολλά παλούκια, κάποιος θα μπηχτεί στον κώλο.

Αν δεν βρέξεις κώλο, ψάρια δεν τρως.

Μάστορας είναι και της γίδας ο κώλος που φτιάχνει κομπολόγια.

Τον κώλο βάζεις μάγειρα; Σκατά θα μαγειρέψει.

Ό,τι φάμε, ό,τι πιούμε κι ό,τι αρπάξει ο κώλος μας.

Πάρε κώλο, δώσε κώλο, γνώρισες τον κόσμο όλο.

Τούρκο φίλευε και κώλο φύλαγε.

Άλλα λέει με το στόμα κι άλλα κλάνει ο κώλος του.

Ο ύπνος θρέφει μάγουλα και ξεγυμνώνει κώλους.

Γλυκός ο ύπνος το πρωί, γδυτός ο κώλος τη Λαμπρή.

Βρακί δεν έχει ο κώλος μας, γαρίφαλο στ' αφτί μας.

Μιλάν' όλοι, μιλάνε κι οι κώλοι.

Είδε η μαϊμού τον κώλο της και τρόμαξε.

(ή: Είδε η μαϊμού τον κώλο της και νόμιζε πληγή ήτανε)

Όσο πιο ψηλά ανεβαίνει η μαϊμού τόσο φαίνεται ο κώλος της.

Πότε ο Γιάννης δεν μπορεί, πότε ο κώλος του πονεί.

Από της μωλωνούς τον κώλο μη γυρεύεις καλλιγραφίες.

Της μωλωνούς ο κώλος, αλεύρια κοσκινάει.

Αν βάζεις τον κώλο σου να σου κάνει δουλειά, σκατά δουλειά θα κάνει.

(ή: Αν δουλεύεις με τον κώλο, πορδές και σκατά θά 'χεις.)

Μακριά απ' τον κώλο μου, κι όπου θέλει ας πάει..

(ή: Μακριά απ' τον κώλο μου, κι ας είναι δέκα μέτρα)

Κώλος που κλάνει, γιατρό δεν φοβάται.

(ή: Κώλος κλαμένος, γιατρός χεσμένος)

Η κουρούνα όπου κι αν πάει, τον κώλο της μαζί της τον κουβαλάει.

Χάσκει ο κώλος να βγει η ψυχή του.

Κώλος κουνάμενος, πούτσος τρεμάμενος.

Μήτε κερί στον Διάβολο, μήτε στον Τούρκο κώλο.

Όποιος έχει εμπιστοσύνη στον κώλο του, χέζει το βρακί του.

Χήρας κώλος που πονάει, άλλα πράματα ζητάει.

Κώλο είδες; Καρτέρα και τα σκατά του.

Κώλο μυρίζεσαι; Σκατά λιγουρεύεις.

Κώλος γυναικός που εφάνη δύσκολα ξεχνιέται.

Αυτοί είναι κώλος και βρακί.

Κώλος είναι, πορδές φτιάχνει.

Βατευότανε η γίδα και του τράγου ο κώλος τσούζει.

Άκλαστος κώλος, χαρά δίχως παιχνίδια.

Άλλος κώλος φαίνεται κι άλλος μαγειρεύεται.

Έχει και στον κώλο μάτια.

Δεν λέει πως θέλει ο κώλος της, μόν' λέει πως φταίει η μοίρα της.

Ζούπα ζούπα τον κώλο σου, σκατά θα βγάλει.

Θέλει να κλάνει με ξένο κώλο.

Κώλο δέρνεις, κώλο αφήνεις, πάλι κωλαρικός είναι.

Ο Διάολος του κώλου του, κουκιά του μαγειρεύει.

Μικρό κώλο δεν έδειρες, μέγα μη φοβερίζεις.

Σ' ένα βρακί δυο κώλοι δεν χωράνε.

Σε ξένο κώλο εκατό ραβδιές δεν είναι τίποτα.

Της γριάς ο κώλος ξέρει παραμύθια.

Χάλεψε και το ορνίθι να γεννήσει χηνίσιο αυγό και σκίστηκε ο κώλος του.

Χεσμένος κώλος όπου και να πάει βρωμάει.

Χήρας κώλο γάμησε, πουτάνας μην ζηλέψεις.

Του κώλου τα εννιάμερα.

Αλάργα από πλώρη караβιού και μουλαριού τον κώλο.

Με σάλιο και υπομονή κι ο κώλος γίνεται μουνί.

Μ' έναν κώλο γερνάς, μ' ένα βιος δεν γερνάς.

Του 'βαλε στον κώλο νέφτι.

Ο κώλος μας ξεβράκωτος κι η σκούφια μας με φιόρα.

Ο κώλος ο ξεβράκωτος είδε βρακί κι χέστηκε.

Πήγα να πω τον πόνο μου και μου 'πιασαν τον κώλο μου.

Άγιος και κώλος μαρτυρούν, μα ο άγιος αγιάζει κι ο κώλος ζοχαδιάζει.

Η κότα όταν έρθει το αβγό στον κώλο της ψάχνει για φωλιά.

Είδες παπά στον ύπνο σου; Κώλο γυρεύει.

### **Πορδή**

Έκλασε η νύφη, σχόλασε ο γάμος.

Πόρδου άκουσμα, σκατού μαντάτο.

Ο καθένας την πορδή του, μοσχολίβανο την έχει.

Ο κουφός και ο κλανιάρης πάνε δίπλα στα νταούλια.

(ο ένας για να ακούει κι ο άλλος για να μην ακούγεται)

Όποιος κεντάει τον γάιδαρο μυρίζει τις πορδές του.

Όρκος του Ρωμιού, πόρδος του γουρουνιού.

Εγώ μιλάω, γαιδούρια κλάνουνε.

Με τις πορδές δεν βάφονται αβγά.

Γέρου πορδή μην ακούς, λόγο ν' ακούς.

Είπαν του τρελού να κλάσει κι αυτός ξεκωλιάστηκε.

(ή: Είπαν της γριάς να χέσει, κι αυτή ξεκωλιάστηκε)

Είπαμε κυρά μ' να κλάνεις, μα εσύ το παρακάνεις.

Πέρσι έκλασε, φέτος βρόμισε.

Έβαλε και την πορδή του δύναμη.

Η καλή νοικοκυρά, φροκαλεί και κλάνει κιόλας

Ολονών οι κώλοι κλάνουν κι ο δικός μου μήτε πρίτσ.

Αρχόντου λόγος και πορδές γαιδάρου, ένα.

Κάλλιο πορδή ν' αφήσω, παρά ένα ασκί άντερα να χύσω.

Φοβέρισε τον κώλο σου, μην κλάσει στο παζάρι.

Η πορδή αν δεν βρωμάει, δεν λογιέται πορδή.

Άλλος κάνει την πορδή, και άλλος πιάνει το φλουρί.

Δεν αξίζει ούτε την κλανιά της γριάς.

Δεν μετριέται το αντριλίκι με πορδές.

Στον πόρδο μη θαρρεύεσαι και χέσεις το βρακί σου.

Όταν κλάσει ο νοικοκύρης, θε να χέσει ο μουσαφίρης.

Αν δεν σε κλάσει μάστορας, δεν γίνεσαι τεχνίτης.

Κι ο ωραιότερος κώλος, πορδές κλάνει.

Όταν ο άρχοντας κλάνει, ο λαός το παρακάνει.

### **Σκατά - χέσιμο**

Όποιος τη νύχτα περπατεί, λάσπες και σκατά πατεί.

(ή: Όποιος νύχτα περπατεί, ή κλέφτης είναι ή γαμεί)

Χέσε ψηλά κι αγνάντευε.

Καράβι που αργεί, σκατά είναι φορτωμένο.

(ή: Όταν αργεί ο πραματευτής, σκατά πραμάτεια φέρνει)

Ξερά σκατά στον τοίχο δεν κολλάνε.

Πλέουν τα μήλα στο νερό, πλέουνε και οι κουράδες.

Τρεχάτε ποδαράκια μου, να μη σας χέσει ο κώλος.

Χέστηκε η φοράδα στ' αλώνι.

(ή: Χέστηκε η Φατμέ στο Γενί Τζαμί)

Όταν ανακατεύεις τα σκατά, βρωμάνε.

Πάρε την κάργια οδηγό, να φας σκατό με το κιλό.

Έκανε κι η μύγα κώλο κι έχεσε τον κόσμο όλο.

Το φαί και το χέσιμο ώσπου ν' αρχίσουν θέλει.

Όμοιος τον όμοιο κι η κοπριά στα λάχανα.

Κατά τα σκατά και το φτυάρι.

Να σε χέσω Γιάννη, να σ' αλείψω μέλι να γιάνει.

Αμ' πότε σε ξεβράκωσα και δεν ήσουνα χεσμένος;

Έκανε το σκατό του παξιμάδι.

Είπε η χέστρω της τσιρλούς, φεύγα και μας βρόμισες.

Καλά καταπίνει η μαϊμού τα ξυράφια, μα να την δούμε και στο χέσιμο.

Είδες βλάχο άγιο; Χέσε μέσα στα λείψανά του.

Χεστήκαμε κι η βάρκα γέρνει.

Ο καθένας το σκατό του, μηλοκύδωνο το έχει.

Ο γέρος ή από πέσιμο ή από χέσιμο θα πάει.

Παιδιά, σκατά και σύννεφα δεν πιάνονται.

Μας περίσσεψε η ρίγανη, τη βάλαμε και στα σκατά.

Άλλος σ' έχεσε κι εγώ θα σε σφουγγίσω;

Μπήκαν τα σκατά στο πιάτο κι ήρθανε τα πάνω κάτω.

Όποιος σε κλάσει, χέσε τον, μη βγει καλύτερός σου.

Είπε ο χέστης του κλανιάρη, φύγε απ' εδώ ρε ξεκωλιάρη.

Χέσε μέσα Πολυχρόνη που δε γίναμε ευζώνοι.

Χέστηκε ο Πολύδωρος που 'ναι στα πόδια γρήγορος.

## **Μουνί**

Το ψάρι θέλει υπομονή και το μουνί κυνήγι.

Το μουνί και το χταπόδι με το χτύπημα απλώνει.

Το μουνί και το πριόνι, όποιος δεν τα ξέρει ιδρώνει.

Το μουνί σέρνει καράβι.

(ή: Σαν δεις καράβι στο βουνό, μουνί θα το 'χει σύρει)

Εδώ ο κόσμος χάνεται και το μουνί χτενίζεται.

Πολλά μουνιά τριγύρω μας, στον πούτσο μας κανένα.

Έλα μουνί στον τόπο σου και ρέστα μη γυρεύεις.

Απ' τη ζωή ως τον θάνατο είν' ένα μονοπάτι και από τον κώλο στο μουνί, δυο δάχτυλα και κάτι.

Είδε χαρά στο μουνί της.

Βάλαμε χέρι στο βυζί, δέξου μουνί μαντάτα.

Το μουνί δεν είναι αρνί να το κλείσεις στο παχνί. Το μουνί θέλει παιχνίδια με τον πούτσο και τ' αρχίδια.

Καζάντησε η ψείρα μουνί και δεν ξέρει τι να το κάνει.

Το μερακλήδικο μουνί βουνά ξεθεμελιώνει.

Όποιος το μουνί δοξάζει, κερατά τον εφωνάζει.

Όσα βγάλαμε στα ξένα, στο μουνί και στην ταβέρνα.

Τ' αρχίδια του Καραμπέλα και το μουνί της Χάιδως.

Καλογριά στο μοναστήρι, το μουνί της εργαστήρι.

Δόξα να 'χεις τρυγητή μου που 'δα τρίχα στο μουνί μου.

Ανάθεμά το το μουνί τόσα κακά που σέρνει.

Θες μουνί, το θες και στο πιάτο.

Άλλος το 'χει και το κατουρεί κι άλλος δεν το 'χει και το λαχταρεί.

Δουλειά δεν είχε το μουνί και μάθαινε τσαγκάρης.

## **Πούτσος**

Αν η ψωλή ήτανε βιολί, θά 'ταν όλοι μουσικοί.

(ή: Αν ήταν το βιολί ψωλή, θα το παίζανε πολλοί)

Η γυναίκα θέλει λούσα, πούτσα και χορό.

Της κοντής ψωλής οι τρίχες της φταίνε.

Άσπρα μαλλιά στην κεφαλή, κακά μαντάτα στην ψωλή.

Άσπρα γένια, πούτσα σιδερένια.

Μαλλί βαμβάκι, ψωλή φαρμάκι.

Την υπογραφή σου και την ψωλή σου, να προσέχεις που τα βάζεις.

Εκεί που βγάζεις το ψωμί σου, να μη βάζεις το καυλί σου.

Τις μεγάλες Αποκριές στέκονται οι ψωλές ορθές.

Ψωμί, τυρί δεν είχαμε, χοντρή ψωλή γυρεύαμε.

Είχαμε ψωλές σακιά, μας ήρθαν κι απ' τα χωριά.

### **Αρχίδια**

Θύμωσε ο αγάς κι έκοψε τ' αρχίδια του.

Έπιασε τον παπά απ' τ' αρχίδια.

Βλέπεις παπά; Πιάσε τ' αρχίδια σου.

Πίσω έχει η αχλάδα την ουρά και το γουρούν' τ' αρχίδια.

Βρήκε ο γύφτος λάδι και αλείφει και τα αρχίδια του.

Δουλειά δεν είχε ο τεμπέλης, ζύγιζε τ' αρχίδια του.

(ή: Ο τεμπέλης ο μπακάλης τ' αρχίδια του ζυγίζει)

Γούμενος καθούμενος, τ' αρχίδια του έλυε κι έδενε.

Του γέρου τα αρχίδια, σαν νερόβραστα κρεμμύδια.

Φοβού τον κύλο μουλαριού και τ' αρχίδια καλογέρου.

### **Γαμήσι**

Εδώ γαμούν αρσενικούς κι εσύ γυρεύεις νύφη.

Ξανθό μουνί, τρελό γαμήσι.

Ψηλό μουνί, καμαρωτό γαμήσι.

Μικρό μουνί, μεγάλο γαμήσι.



Παρακαλετό μουνί, ξινό γαμήσι.

Γάτος γαμάει, γάτος σκούζει.

Ο χορός και το γαμήσι είν' της γυναικός η φύση.

Κάνε Γιάννο μ' τη δουλειά σου, κι ύστερα και πάλι θεια σου.

Μάθαν πως γαμιόμαστε, πλακώσανε κι οι γύφτοι.

Στο φαί και στο γαμήσι, ο Θεός δεν κάνει κρίση.

Θα γυρίσει ο τροχός, θα γαμήσει κι ο φτωχός.

Αλλού με τρίβεις δέσποτα κι αλλού έχω εγώ τον πόνο.

Έμαθε να βελονιάζει και γαμεί το μάστορή του.

Κάνει σαν τη χήρα στο κρεβάτι.

Ο κουμπάρος την κουμπάρα δυο φορές την εβδομάδα.

Δουλειά δεν είχε ο Διάβολος, γαμούσε τα παιδιά του.

Οι γύφτοι τα γαμήσια τους τα 'χουν για πανηγύρια.

Άλλος γαμάει, άλλος πληρώνει.

Σηκωθήκαν τα αγγούρια να γαμήσουν τον μανάβη.

Άσπρα μαλλιά, μαύρα γαμήσια.

Οι μούτσοι που γαμούσαμε γίναν καπεταναίοι.

Μαμ, κακά και νάνι, γαμήσι και σεργιάνι.

Αλάργα από μουγκού κραυγή κι από κουτσού γαμήσι.

Άλλος γαμεί και λειτουργεί κι εγώ αν φιλήσω βλάφτει.

Σπίτι δίχως κέρατο, δάσος δίχως έλατο.

Στην ξαδέρφη και στην θεια, έναν πόντο πιο βαθιά.

Όποιος βρίσκει και γαμεί, αστοχιά του αν παντρευτεί.

Όποιος τον Αύγουστο γαμεί, κακό χειμώνα βγάζει.

### **Πουτάνα**

Θέλει η πουτάνα να κρυφτεί κι η χαρά δεν την αφήνει.

Το ράσο θέλει καλοπέραση κι η πουτανιά φτιασίδι.

(ή: Η φτώχεια θέλει καλοπέραση κι η πουτανιά φτιασίδι)

Οι πουτάνες κι οι τρελές, έχουν τις τύχες τις καλές.

Η πουτάνα σαν γεράσει γίνεται καλόγρια.

Πουτάνα με τα κλάματα και κλέφτης με τους όρκους.

Να 'χα πουτάνας ριζικό και ακαμάτρας μοίρα.

Πουτάνας τύχη δεν χάνεται.

Πουτάνας κώλος δεν γερνά.

Κράζει η πουτάνα την παρθένα.

Η πουτάνα απ' τη χαρά της, διαλαλεί την πουτανιά της.

Αλάργα απ' άβγαλτο γιατρό κι από παλιά πουτάνα.

Πουτάνας κόρη πάρε, πουτάνας γιο μην πάρεις.

Την πουτάνα και στο μπουκάλι να την κλείσεις, με τον φελλό θα γαμηθεί.

Δεν υπάρχει εκκλησιά χωρίς καμπάνα και χωριό χωρίς πουτάνα.

Όμοιος τον όμοιο γύρευε, πουτάνα την πουτάνα, κι ο κερατάς τον κερατά να περπατούν αντάμα.

Όποιος διαβάζει με τ' αρχίδια, γαμάει με τα μάτια.

Με ξένα αρχίδια είσαι γαμιάς και θες και να γαμήσεις κώλο;

Έχει βάλει τ' αρχίδια του στον γιούκο.

Αν ακουμπήσει ξένο αρχίδι στο κωλομέρι της γυναίκας, δεν την ξαναμαζεύεις

### **Πούστης**

Το μουστάκι είναι η κουρτίνα του πούστη.

Το ντέφι κι η Αποκριά, είναι του πούστη η χαρά.

Πούστηδες και παλικάρια γίναμε μαλλιά κουβάρια.

### **Μαλακία**

Αν πετύχει η μαλακία, τύφλα να 'χει το γαμήσι.

Το πολύ το τάκα τάκα κάνει το παιδί μαλάκα.

### **Κατούρημα**

Όποιος κατουράει στη θάλασσα, το βρίσκει στ' αλάτι.

Όπου κατουρούν πολλοί μαζί, κυλάει ποτάμι.

Στο πηγάδι κατουρήσαμε εμείς;